

బి.సుబ్బారెడ్డి నీలక్షాధికారి

“ఏమ్మామ్మల్లీ ! ఏ మిటి అంత విచారంగా ఉన్నావ్ ?”

మర్రి దగ్గరనుండి అవాబురాలేడు. దిగులుగా తల్లి-ముఖంలోకి మాసింది.

“ఏమిటి తల్లీ నీ బాధ ? నాతోకాక మరొకరికి చెప్పకుంటావమ్మా ? నీ మనసులో ఎముందో చెప్పినీ బాధను నన్ను కూడ పంతుకో నియ్యమ్మా !”

“నాకు రయమేస్తుందమ్మ” డెల్లిగా అంది మర్రి.

“రయమా ? ఎందుకు ?”

“మన ప్రక్క రోజీలేదూ ? అది ఏమిటేమిటో వాగిందమ్మా. దానిమాటలు విన్నప్పటినుండి నా ఆనందమంతా నీళ్ళుకారిపోయి నా మనసంతా వికలము సోయిందమ్మా !”

“ఈ వయసులో నువ్వుహాయిగా, ఆనందంగా, ఈ ప్రపంచంలోని అందాల్నినీ నీకోసమేనన్నట్టు నిర్లక్ష్యంగా గడపాలి. ఎవరో ఏదో అన్నారని విచారించవలసిన అవసరమేలేదు. ఆసరింత ఆ రోజీ ఏమన్నదేమిటి ?”

“అది నాకంటే పెద్దది కదా అడికాక నా కంటే అందంగా ఉంటుందన్న గర్వం కూడాదానికి. నేను నిన్నకాక మొన్నకళ్ళు తెరిచానట గబగబ ఎదిగి కూర్చున్నానట. ఈ రోకం గురించి, ఈ మనుషుల గురించి అంతా తనకే తెలిసినట్టు మాట్లాడుతుండొప్పుదూ. ఇంతకు ముందు నన్ను చూసి ‘ఏమేమర్రి అంతలావున తుళ్ళి పడుతున్నావ్ మహా’

అందగ త్రైనుకొని మిడిసిపోతున్నా వేమో ఈ మిడిసిపాచెంత కాలంలే ఎవరో వచ్చి నిన్ను బలవంతంగా లాక్కుపోయి నలిపినా శనంచేస్తారు. అప్పుడు మీ అమ్మ కాదు గదా, నిన్ను పుట్టించిన దేవుడు కూడ నిన్ను రక్షించలేడు' అంటూ ఇంకా ఏమేమిటో వాగింది. అది చెబుతుండేమిటో నాకు సరిగా అర్థంకాలేదు. వివరంగా చెప్పమంటే చెప్పదు. అప్పటి నుంచి నాకే అర్థంకాని దిగులు పట్టుకుంది. ఈ ప్రపంచంలోని అందాన్ని నావే అనుకున్నా. ఈ ప్రకృతిలోని సౌందర్యాన్ని, ఈ చల్లని వాతావరణాన్ని చూస్తూ నిజంగానే మురిసిపోతున్నాకు దాని మాటలు గొడ్డలి పెట్టే అయ్యాయి. నువ్వన్నా వివరంగా చెప్పమన్నా దాని మాటల కర్ణమేమిటో."

కళ్ళనీళ్ళతో అడుగుతున్న మల్లినీ చూసివాళ్ళమ్మకు కూడ దుఃఖమాగలేదు. కాని తల్లిగా తనకు తెలుసు, తాను దుఃఖపడి ప్రయోజనంలేదని. మల్లికి ఉపకమనం కావాలి. పరిస్థితులను చైర్యంగా ఎదుర్కొనే మనో నిబ్బరంకావాలి. తన బిడ్డ బ్రతుకుమూన్నాళ్ళ ముచ్చట అని తనకూ తెలుసు. కాని తానేంచేయగలదు? తన అసహాయత్వానికి తానే జాలిపడి గుండెరాయి చేసుకుంది. కనుగుడ్డలోంచి బయటకు రాబోతున్న కన్నీళ్ళను బలవంతంగా ఆపుకుంది.

"ఓసి పిచ్చి తల్లి ఇందుకా ఇంతగా బాధపడిపోతున్నావ్ ఏదో గురువింద సామెతలా ఉన్నాయి ఆ రోజీ మాటలా. అదేం ఎల్లకాలం బ్రతక బోతుందటే నిన్నెక్కిరించడానికి? ఆ మాటకొస్తే ఎవరు మాత్రం కాళ్ళతం? అంతా

ఒకప్పుడు తనువులు చాలించేవాళ్ళనమ్మా పోలే కాస్తముండు వెనుకలులేదా"

"అంటే....రోజీ చెప్పింది నిజమే నన్నమాట నా బ్రతుకు త్వరలోనే ముగియబోతుందన్నమాట"

మల్లి ముఖంలో కనిపించిన నిరాశ, నిస్పృహను చూసి ఆ మె మనసు ముక్కలయి పోయింది. ఆయినా బలవంతంగా ముఖంలోకి చిరునవ్వు తెచ్చుకుంది.

"నువ్వు అంతగా బాధపడవలసిన అవసరమే లేదమ్మా అసలు ఇదిచాలా ఆనందించవలసిన విషయంనే చెప్పింది వూర్తిగా విను, నీకే అర్థమౌతుంది.

"చెప్పాను కదమ్మా తనువులెప్పుడూ కాళ్ళతంకావని. మనం బ్రతికిన ఈ మూన్నాళ్ళలో నిస్వార్థంతో ఇతరులకు సంతోషం కలిగించే పనులు చేయాలి. అలా బయట ప్రపంచంలోకి చూడు. మనకు దేవుడు వెలుగునిచ్చాడు, గాలి నిచ్చాడు, మనం పుట్టి, పెరిగి బ్రతకడానికి కావలసిన సదుపాయాలన్నీ ఇచ్చాడు. ఈ వెలుగు, ఈ గాలి, ఆ ఆకాశం ఎంత నిర్మలంగా ఉన్నాయో చూడు. అంత నిర్మలత్వం మనలోలేక పోవచ్చు. కానివాడిల్లో ఉన్న సహస్రాంశం నిర్మలత్వం మనలో ఉంటే, ఈ ప్రకృతి మాత్రం మనకు చేస్తున్న నిస్వార్థ సేవల్లో శత సహస్రాంశం సేవ మనం ఈ లోకంలోని ప్రాణులకు చేస్తే మన జన్మధన్యమయినట్లే తల్లీ! మనల్ని దేవుడు సృష్టించింది అందుకే నమ్మా! నీ అందంతో నలుగుర్ని రంజింపజేయాలి. నీగుణాళింపును నాలుగు మూలలకు విరజిమ్మి నీకు ఆ దేవుడిచ్చినవ

రాన్ని ఇతరుల ఆనందకోసం విని యోగించాలి. ఇదే వమ్మూని కర్తవ్యం!"

మల్లి మౌనంగా తల్లిమాటలు వింది.

అయినా శంకంన్నీ తీరినట్లులేదు.

"మరి ఆరోజీ ఎందుకలా మాట్లాడిం గావూ? నన్ను ఎవరో నరిపినాశనం చేశారని చెప్పింది"

అవి ఒక వేదనిట్టూర్పు వదిలింది మనసులోనే. తన బిడ్డకు పూర్తిగా విడ వూరిచి చెవితేగాని అది తాను నిర్వహించ మోసిన కార్యం స్వార్థరహితంగా, హృదయ పూర్వకంగా చేయలేదు అను కుంది.

"ఆ రోజీ చాల వికృతంగా మాట్లా డింది. నీలాంటి నిస్వార్థసేవచేసే అవ కాశం దానికి చాలతక్కువ. అందువల్లే దానికి నువ్వుంటే ఆహూయ. దాని మాటలు నువ్వసలు పట్టించుకోవద్దు.

"నీ జీవితం నాలుగు మడియలు కావచ్చు, నాలుగు రోజులుకావచ్చు. నీ పరిధిలో నిన్ను నీవు మానవ సేవకోసం అంకితం చేసుకుంటే నీ జన్మసాచల్య మౌతుంది. కాకీ కంకాలం బ్రతికి ప్రయోజనం ఏముంది? పెరిగి, చివరకు నిష్ప్రయోజనంగా రాలిపోయే ఆ జన్మకు సార్థక్యం ఏముంది?

"నీ జన్మను నువ్వుచాల తక్కువగా అంచనా వేసుకున్నావమ్మా! నీ సొన్ని పాత్యంలో ప్రేమికుల మనసులురంజింప బడి ప్రేమగీతాలు ఆలాపిస్తారు. కవులు మహాకావ్యాలు సృష్టిస్తారు. మనల్ని సృష్టించిన దేవుని సాధపీఠం అలం కరించగలిగిన మహాన్నతావళాశం నీ కొక్కదానికే దక్కగలదమ్మా! నువ్వు కారణ జన్మలంపు తల్లి! అందువల్ల నీ

మనసులోని అనుమానాలు, అశంకలు అన్నీ పక్కకునెట్టి, విన్ను స్పృష్టించిన ఆ విదాతకు జోహార్లర్పించు!"

ఇలా మల్లికి నాళ్ళమ్మ ఎన్నో రైర్య వచనాలు చెప్పింది. ఎన్నో ఉదాహరణలు చూపుతూ తన కర్మవ్యాన్ని తోధించింది.

మల్లి మనసులోని అనుమానాలు, తయారు పూర్తిగా దూది పింజల్లా విడిపోయాయి. తను కారణ జన్మలం నని తల్లి చెప్పిన మాటలు మనసులో గట్టిగా నాటుకున్నాయి. పరవసించి పోతూ ప్రపంచాన్ని గర్వంగా చూసింది. నిర్మలాకాశాన్ని ఆరాధనగా గమనిం చింది.

ఆ రోజంతా మల్లి మనసునెవరూ పట్టలేక పోయారు. పూల బాలలతో ఆడింది, పాడింది. అడ్డువచ్చిన రోజీని వెక్కిరించింది. పట్టరాని కోపంతో, ఆనూయతో ఎర్రబద్ధదాని ముఖాన్ని చూసి హాయిగా నవ్వుకుంది అలిసిపోయి ప్రకృతి మాతవడిలో వస్యించింది.

కొన్ని, తల్లి మనసులో అగ్నిపర్వ కాలు బ్రద్దలౌ తున్నాయని మాత్రం తెలుసుకోలేక పోయింది.

సాయంత్రమయింది. సూర్య భగ వానుడు తన దినచర్యచాలించి పడమటి కొండల్లోకి జొరబడే సమయమయింది.

అప్పుడు వచ్చాడతను. ఆ తన్ని చూడంతోనే అర్థమైంది తనకోసమే వచ్చాడని. ఎక్కడలేని భయంతో వళ్ళంతా గగుర్పొడిచింది. తల్లిచాటు మొగ్గ అయింది.

అయినా తల్లినుండి బంపంతంగా తనను వేసచేశాడు. అతని మోటు చేష్ట లకు తన శరీరమంబు సరకయాతన పడి

పోయింది. బాధ భరించలేక 'అమ్మా' అని పెద్దగా అరిచింది. కాని అమ్మ ఏమీ చేయలేక, నిస్సహాయంగా నిలుచున్నచోటునుండే కళ్ళనీళ్ళు కుక్కుకుంటూ మౌనంగా రోదించింది.

"అమ్మా! ఏడు నన్ను నలిపివేస్తున్నాడమ్మా! నన్నెక్కడికో బలవంతంగా లాక్కెళుతున్నాడమ్మా!" మల్లి చేస్తున్న ఆర్తనాదాలు కలిసిపోతున్నాయి.

"అమ్మా మల్లీ! ఉదయం నేను చెప్పినమాటలు అప్పుడే మర్చిపోయావా? నువ్వు కారణ జన్మరాలవని చెప్పలేదా? నువ్వు ఆత్మార్పణ చేసుకొని నిస్వార్థంతో మానవసేవ చేసే తరుణం ఇప్పుడే లభించిందమ్మా, నీ కర్తవ్యాన్ని మరిచిపోవద్దు..." తల్లిమాటలు లీంగా వినిపించాయి.

మల్లి మళ్ళీ ధైర్యాన్ని పుంజుకుంది. అవును! తను కారణ జన్మరాలు. పితృన్ని బాధలు పెట్టిన సంతోషంతో భరించి పిళ్ళకు నిస్వార్థసేవ చేస్తుంది. తన అనూమానాన్ని పక్కకు నెట్టి దిరునవ్వుతో బయలుదేరింది ఆయమదూతతో

"క్షేమంగా వెళ్ళిరా మల్లి తల్లీ!" వెళ్ళడమేగాని మళ్ళీ తిరిగిరాదని తెలిసిన ఆ తల్లి దైన్యంగా పలికింది.

తనలాటి ఆభాగినులు తనతో చాలమంది ఉన్నారు. అందరినీ బోధిలో సామాన్యవేసి కుక్కినట్లు కుక్కి తీసుకెళుతున్నాడతను. పడుతూ, లేచి మళ్ళీ నిలదొక్కుకుంటూ తమ ప్రయాణం సాగించారు. తన సహచరులు ఆ సహాయంగా రోదీస్తుంటే మల్లి వాళ్ళకు ఉపశమనపు మాటలు చెప్పడానికి ప్రయత్నించింది. కాని వాళ్ళకా మాటలు రుచించ

లేదు. తల్లి తనకు చెప్పినంత విషయంగా తాను వాళ్ళకు చెప్పలేకపోయింది. చెప్పినా విన్నేతిలోలేరు వాళ్ళు.

మల్లి ఎన్నో చేతులు మారింది. తనముందే బేరాలు జరుగుతున్నాయి. కొంటున్నారు. మళ్ళీ మరోచోట అమ్ముతున్నారు. చివరకు తను బజారు సరుకైపోయింది. అయినా, అడుగడుగునా తల్లి మాటలు జ్ఞాపకం చేసుకొంటూ తన ధైర్యాన్ని కోల్పోకుండా జరుగుతున్న కార్యక్రమమంతా మౌనంగా భరించింది.

తాను వృద్ధింది, పెరిగింది నిర్మలమైన, ప్రశాంతమైన వాతావరణం. కాని, ఎప్పుడూ కనీవినీ ఎరుగని ఈ జననందోహం, కర్ణకఠోరమైన ఈ కబ్బాలు కల్పవృంతో నిండిన ఈ పరిసరాలు. వీటి నన్నిటిని చీదరించుకుంటూ అయిష్టంగా భరిస్తూనే, విస్మయంగా లింకించసాగింది.

రాత్రయి పోయింది అయినా, ఎటుచూసినా వెలుగుతున్న దీపాలతో రాత్రి పగలులాగేవుంది.

ఆ సమయంలో ఒక యువతి ఒక యువకుడు మల్లి ప్రస్తుత యజమాని వద్దకు వచ్చారు. వాళ్ళను చూసిన మల్లి, ఆహా! ఇద్దరూ ఎంత చక్కగా, కూడముచ్చటగా ఉన్నారు అనుకుంది. వాళ్ళు తన యజమానితో ఏదో మాట్లాడితననూ తన సహచరులను కొందరిని కొనేశారు. మళ్ళీ ఉచ్చుల్లో బిగించబడి మల్లి ప్రయాణాన్ని సాగించింది. బజారు రణగోణధ్వనులకు దూరమైపోయారు.

ఆ యువతి యువకులు ఒకచిన్న ఇంటిలోనికి వాళ్ళను తీసుకెళ్ళారు. బిగించబడ్డ ఉచ్చులు విప్పబడ్డాయి.

స్వేచ్ఛా వాయువులు పీలుస్తున్న మల్లి కెండుకో అనిపించింది, ఇదే తన ఆఖరి ప్రయాణమని.

అప్పుడాయితినీ ప్రరిశీలనగా గమనించింది. తన ఇంటివారావరణానికి పూర్తిగా విభిన్నంగా ఉంది. అయినప్పటికీ ఇక్కడ కూడ చాల ప్రశాంతంగా ఉంది. ఇల్లు చిన్న దైనా పరిశుభ్రంగా, పొందికగా అమర్చబడి ఉంది. చూడచక్కటి ఆ జంట, వాళ్ళ ప్రణయ సంభాషణలు, ఒకరి పై ఒకరు చూపుకొనే ఆరాధన దృశ్యములు - ఈ దృశ్యాల్ని గమనిస్తున్న మల్లికి చాల ముచ్చటేసింది.

ఆ యువతి తీరిగ్గా కూర్చుని, ఆ తనితో కబుర్లు చెప్పుకుంటూ తనను, తన వాళ్ళను దారాలతో బంధిస్తుంటే బాధగా ఉన్నా సన్నగా, తెల్లగా తనలాగే సుకుమారంగా ఉన్న ఆవిడ చేతివేళ్ళను గమనిస్తూ తన బాధను మరిచిపోవడానికి ప్రయత్నించి సఫలీకృతురాలైంది.

మల్లి, మిగతా పూల బాలలు ఆ యువతి చేతుల్లో పూలమాలలయ్యాయి. మధ్యమధ్య పూల బాలలను ఆమె తన నాసికాపుటాలకు చేర్చి, వాటి సువాసనలకు తన్మయమైపోతుంటే ఆమె సంతోషానికి కారకురాలైనందుకు సంబరపడింది.

ఆ మాలను పూజా మందిరంలోని దేవుని పాదాల ముందుంచి ఆమెభక్తితో దేవులు ఊడించి దేవుణ్ణి ప్రార్థించింది.

“అహ! అమ్మ చెప్పింది అక్షరాలా నిజమైంది ఇన్ని కష్టాలుపడ్డా చివరకు నేను దేవుడి సాదా వద్దకు చేరాను.

నా జన్మ సార్థకమైంది.” మల్లి ఆనందంతో పులకించిపోయింది.

అతను కూడ ఒకసారి దేవుడికి దణ్ణం పెట్టుకుని, ఆ పూలమాలను తీసి ఒకసారి తనివెతీరావాసన చూసి, ఆమె తలలో తురిమాడు. ఏవేవో చిలిపి మాటలు మాట్లాడుతూ, మళ్ళీ ఆమె తలలోని పువ్వులను గట్టిగా వాసన చూసి, ఆమె బుగ్గలను ముద్దు పెట్టుకున్నాడు. ముందున్న అడ్డంకోనుంచి కెంపులయిన ఆమె బుగ్గలను, తన్మయత్వంలో వెలిగిన ఆమె కళ్ళను మల్లి చూడగలిగింది.

“వాళ్ళ అంత ఆనందానికి నేను గదా కారకురాలిని. నా జన్మ ఇప్పటికి థన్మయమైంది. నేను నిజంగానే కారణ జన్మ రాలను” మల్లి పరవశం వర్ణనాతీతమే అయింది.

అప్పుడే ఎక్కడ నుండో జంఠాల వారి పువ్వులెలావం పద్యాలు మంటకాల వారి శ్రావ్య కంఠంలోంచి విషాదంగా వినిపిస్తున్నాయి.

“నాలాంటి పువ్వులెచ్చిన ప్రేరణ శక్తివల్లే మీరు అంతగొప్ప కవిత్వాన్ని రాయగలిగారు స్వామీ! కాని ఈ మానవులు నా స్వేచ్ఛా జీవనానికి ఎంత అడ్డు వచ్చినా. దారాలతో నాకు ఉరి బిగించినా నేను బాధపడటంలేదు. పైగా నేను చేస్తున్న ఈ చిన్నిపాటి సేవకు నేనెంతో గర్వపడుతున్నాను” అనుకుంది మల్లి, మర్నాటి ఉదయానికి వాడిపోయిన తమను చీపురుతో పూడ్చి, చెత్తలో పారవేస్తారని తెలిసినా.

మల్లెల సౌరభంతో ఆ యిల్లంతా గుభాళించింది.